

Guds moder av Vladimir. Konstantinopel, 1130-talet.
Tempera på lind, 104 × 69 cm. Tretjakov-galleriet, Moskva.

Vladimirskaia är Rysslands skyddsikon. Flera bär vittnesbörd om hur dess kraft har skyddat landet mot fiender. Dess inflytande på rysk konst var och är enormt. Flera konstnärligt värdefulla imitationer har utförts varav en tillskrivs Andrei Rubljev. Den ikonografiska typen kallas Guds moder av Ömhet / Ömhetens Gudsmoder (Eleousa på grekiska).

Citat av Tamara Talbot Rice, *A Concise History of Russian Art*, 1963

"The icon of the Virgin of Vladimir shows a degree of tenderness which is quite unusual for its date, the Virgin's head touching the Child's in a gesture of such deep affectation that, iconographically, the rendering bears the designation of 'tenderness'. Though the work of what must assuredly have been one of Constantinople's greatest painters, the spirit which it manifests is so profoundly Russian that it must have been introduced into the icon at the specific wish of the Prince who commissioned the panel. In Russia the painting inspired an iconographic prototype which thereafter remained among the most deeply loved; it set a standard for monumental representations of the Virgin and Child which all subsequent artists strove to attain; in addition it seems to have been one of the earliest examples of the gentler, more humanistic type of religious art which developed in Russia through the years within the Byzantine framework."

En bysantinsk ikon, rysk i kraft inte bara av sin furstliga kommission och reception, utan egentligt rysk i själva sitt andliga uttryck. Enligt de medeltida krönikorna beställde Mstislav i början av 1100-talet från Konstantinopel en annan ikon, nu försvunnen, för en ny kyrka i Kiev, men man sände två ikoner, och denna var den ena. Ikonen skall ha placerats i Vysjgorod utanför Kiev, men när Rysslands huvudstad flyttade från Kiev till Vladimir följde den med, och erhöll sitt vedertagna namn, Богоматерь Владимирская, efter sin hederplats i staden i den nya (1160) Katedralen av Heliga Guds Moders Insomnande. Mongolerna brände denna 1238 och ikonerna fattade eld, men ansiktena och händerna förblev oskadda. Den restaurerades och fördes senare (tidigt 1400-t) till Moskva, där den stannade och nu finns att skåda i Tretjakov-galleriet.